

DET PERFEKTE SÅBED TIL MAJS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Såbedet til majs skal være bearbejdet i mindst 10 cm dybde, fordi startgødningen skal placeres i 10 cm dybde.

Såbedet skal være jævnt og fast, så der ikke bliver dybe såspor ved såning, og så jordvæsken med næringsstoffer kan transporteres kapillært hen til majsens rødder.

Indhold:

- [Kløvergræs nedvisnes/pløjes senest 1. marts](#)
- [Jævnt såbed](#)
- [Skal jeg pløje?](#)
- [Tips om etablering](#)
- [Gylle i vækstperioden](#)
- [Placering af gylle](#)
- [Modvirk jordfygning](#)

KLØVERGRÆS NEDVISNES/PLØJES SENEST 1. MARTS

Er forfrugten kløvergræs eller græs, skal græsmarken nedvisnes eller pløjes senest 1. marts. Det gør det lettere at pakke jorden før såning, så planterne kan få fat i næringsstofferne. Der er erfaring for, at nedvisning af græsmarken om efteråret begrænser angreb af stankelbenlarver.

[Til top](#)

JÆVNT SÅBED

Såbedet til majs skal være bearbejdet i mindst 10 cm dybde, fordi startgødningen skal placeres i 10 cm dybde. Såbedet skal være fuldstændig jævnt og tilpas fast for, at

- næringsstofferne kan komme hen til majsens rødder
- undgå dybe såspor ved såningen. Dybe såspor samler vand i en periode med regn og kan medføre en dårlig fremspiring
- bekæmpe ukrudt effektivt
- styre sådybden
- radrense og etablere en efterafgrøde effektivt.

[Til top](#)

SKAL JEG PLØJE?

FORDELE VED AT PLØJE:

- På alle jordtyper giver det bedre mulighed for, at jordtemperaturen øges hurtigere.
- Færre bladsvampe.
- Mindre risiko for angreb af Fusarium i vækstperioden.
- Hæmmer udvikling af rod- og græsukrudt.
- Let at radrense, når stubbe er væk.
- Med forfrugt græs generer græssværen ikke såningen.

ULEMPER VED AT PLØJE:

- Øget risiko for jordfygning.
- Øget risiko for jorderosion ved kraftige regnskyl.

HVOR BØR DU SOM HOVEDREGEL PLØJE:

- På jordtype JB 4 og jordtyper med et større indhold af ler.
- Efter kolbemajs og kernemajs på grund af øget risiko for angreb af bladsvampe.
- Før dyrkning af kolbe- og kernemajs, som dyrkes efter majs.
- Hvis der skal radrenses, og forfrugten er majs.
- Hvor forfrugten er græs eller kløvergræs, som ikke er nedvisnet om efteråret. Pløj græsset mindst fire uger, før der skal sås majs, så jorden har tid til at sætte sig.

[Til top](#)

TIPS OM ETABLERING

MED PLØJNING

Marker, som forårspløjes:

- Nedfæld gylle i 10 cm dybde.
- Efter et par dage med godt vejr bringes eventuel fast husdyrgødning ud, og der pløjes.
- På lettere jord pakkes jorden med en furepakker eller tromle.
- På let jord kan der fint sås lige efter en furepakker, hvis jorden er tilpas fast. Betontromlet jord eller tungere jord harves op i 8 til 10 cm dybde lige før såning. Hvor der er nedfældet gylle, harves så øverligt, at gyllestrengen ikke berøres af harvetænderne, ellers ødelægges nedfældningseffekten. En kombiharve med pakkevalse er fortrinlig hertil, fordi jorden efterlades jævn og tilpas fast.

Hvis der sås med et kombinationssæt efter pløjning, dvs. et sæt med pakker, harve og såmaskine, er det bedst, at

- der køres direkte efter plogen, dvs. uden pakning
- der sås inden for senest 1 til 2 døgn efter pløjning for at undgå udtørring af såbedet.

Lerjord, som er pløjet om efteråret/vinteren:

- Fæld jorden.
- Harv to til tre gange i stigende dybde til 12 til 15 cm dybde.
- Gylle nedfældes, hvis der er gode kørselsforhold, dvs. at jorden skal være tør og bekvem at køre på, så der ikke laves strukturskade. Alternativt kan forsuret gylle udlægges med slanger umiddelbart før sidste opharvning. Det kræver, at der også udbringes forsuret gylle med slanger på et vintersædsareal svarende til 20 procent af det pågældende majsareal. I stedet for at bringe gyllen ud før såning kan gyllen også udbringes i vækstperioden, når majsens har fem blade (stadium 15). Herved begrænser man risikoen for strukturskader i jorden.

UDEN PLØJNING

Harvning i 12 til 15 cm dybde:

Er der ikke en pløjesål eller et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der ikke været merudbytte for at harve dybere end 12 til 15 cm dybde.

Fremgangsmåden er:

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 liter Roundup pr. ha. Behandlingen med Roundup kan også udføres efter såning, men inden fremspiring af majsens. Herved bekæmpes tillige en del nyfremspiret frøukrudt.
2. På JB 1, 2 og 3 harves en til to gange i 12 til 15 cm dybde. På sværere jordtyper end JB 3 harves to til tre gange, og harvedybden øges trinvis til 15 til 20 cm dybde. Der kan harves et døgn efter sprøjtning med Roundup.
3. Gylle nedfældes i 10 cm dybde, og marken er klar til såning.
4. Ved såning indstilles såmaskinens sporrydder, så gamle majsstubble mv. skubbes til side foran såhuset.

Harvning i 25 til 30 cm dybde:

Er der et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der i forsøgene været et betydeligt merudbytte for at øge harvedybden til 25-30 cm. Det er erfaringen, at løsning af et kompakt jordlag giver en bedre bæreevne i et vådt efterår.

Fremgangsmåden er:

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 liter Roundup pr. ha.
2. Nedfældning af gylle.
3. Harvning i 25 til 30 cm dybde med en kraftig stivtandet harve monteret med maks. 50 mm brede spidser.

[Til top](#)

GYLLE I VÆKSTPERIODEN

En del af gyllen eller al gylle kan med fordel udbringes i slutningen af maj eller senest midt i juni, når majsens harve har fire til otte blade (vækststadium 14 til 18). Der kan være flere fordele herved:

1. Gyllen tilføres på det tidspunkt, hvor majsens begynder at optage næring.
2. På sandjord begrænses risikoen for udvaskning af kvælstof i begyndelsen af vækstperioden.
3. Hvor al gylle køres ud i vækstperioden, undgår man kørsel med tungt materiel i det tidlige forår, som kan ødelægge jordstrukturen.
4. Der er mulighed for at udbringe gylle til andre afgrøder end græs i vækstperioden.
5. Der er bedre tid til udbringning af gylle på det sene tidspunkt, og det kan give en bedre arbejdsfordeling.

Hvis al gylle udbringes omkring 1. juni, skal der ved såning placeres 30 kg kvælstof pr. ha i en NP-gødning. Den bedste og sikreste udnyttelse opnås ved nedfældning mellem rækkerne, men slangeudlægning er også en mulighed. Hvis det ikke er "gyllevej", kan effekten ved slangeudlægning forbedres ved at foretage en radrensning lige før eller lige efter udbringning. Vælger man at radrense, bør man tænke det ind i strategien for ukrudtsbekæmpelse og såning af efterafgrøder.

[Til top](#)

PLACERING AF GYLLE

Placeret gylle kan **ikke** erstatte placeret fosfor i startgødning. Derfor skal der placeres fosfor i en NP-gødning, hvor der er behov for placeret fosfor.

På jordtyper med en lavere kvælstofforsyning kan der være en positiv kvælstofeffekt af placeret gylle til majs. I praksis kan den enten gennemføres samtidig med såning eller ved først at nedfælde gyllen med GPS og bagefter så majsens med GPS. Frøene skal sås maks. 10 cm fra gyllesporet og 10 cm over gyllen.

[Til top](#)

MODVIRK JORDFYGNING

Er der risiko for jordfygning, bør man iværksætte foranstaltninger for at begrænse jordfygning. Følgende metoder er der god erfaring med:

1. Såning direkte efter pløjning med jordpakker.
2. Såning efter en harve monteret med en profileret gummipakvalse.
3. Pløjning, betontromling, nedfældning af al gylle i 8 til 10 cm dybde med en sortjordsnedfælder, harvning straks efter (sideløbende med gyllenedfældning) med en harve uden slæbeplanke og uden pakkevalse eller smuldrer. Derefter såning.
4. Såning af 30 til 40 kg vårbyg pr. ha før såning af majs. Kan sås med en centrifugalspreder inden sidste opharvning. Vårbyggen skal sprøjtes væk med MaisTer i forbindelse med den øvrige ukrudtsbekæmpelse, når byggen har tre til fire blade. Husk at følge vårbyggens udvikling i begyndelsen af vækstperioden. Vårbyggen skal sprøjtes væk, hvis den begynder at konkurrere med majs.
5. En anden metode er at så vårbyggen to uger før planlagt såning af majs. Vårbyg og første hold ukrudt kan så sprøjtes væk med glyphosat, lige inden majs kommer op.
6. Pløjefri dyrkning (se ovenfor).
7. Spredning af fast husdyrgødning eller udlægning af kvæggylle med slanger efter såning.

Billede 1. Billedet viser let sandjord, harvet med en harve monteret med en profileret

gummipakkevalse. Pakkevalsen pakker den fugtige, opharvede jord og laver en struktur i overfladen, som modvirker jordfygning. Både tandharver og discharver kan fås med denne pakkevalse. (Foto: Henning Sjørsløv Lyngvig, SEGES).

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.
